

Azok, akik tudták, hogy rátrött a betegség, aggódva, s remegve várták a híreket, vajon legyőzi-e szervezete az orvos támadást? A remény halvány fénysugarát azonban egy hét múltán elborítá a mindent örökre befedő sötétség. 1986. október 10-én Dr. Rákai István, a mi kedves Pista barátunk, munkatársunk, elvtársunk szíve megszűnt dobogni. S most eljöttünk hozzád, hogy emlékezzünk, búcsúzzunk tőled és elkísérjünk utolsó utadra. Nehéz nekem ez a tisztesség, de meg kell tennem.

1973. szeptember 1-jén került tanszékünkre, s ezt követően az ELTE Bölcsészettudományi Karán megkezdte tanulmányait tudományos szocializmus szakon, s 1976-ban szerzett egyetemi diplomát, jeles eredménnyel. Tudományos szocializmust, magyar munkásmozgalom történetét, s jelen tanévben katonapolitikai ismereteket is oktatott. Foglalkozásai, előadásai rendkívül színesek voltak, ezek nagymértékben kiváltották a hallgatók érdeklődését. Óráin a nyílt, őszinte légkör volt a jellemző, s lehetővé tette, hogy a hallgatók a tananyagon kívüli kérdéseiket is megfogalmazhassák. Előadásaira, szemináriumaira sokoldalúan és lelkiismeretesen készült. Olvasottsága, szakirodalmi ismerete rendkívül széleskörű, magas szintű volt. Különösen jellemezte az elméleti érzékenység, s nagy szakértelemmel, pedagógiai tudatossággal kapcsolta össze az elméleti, gyakorlati-politikai kérdéseket. Mindig arra törekedett, hogy a tudományos szocializmus témakörét összefüggésbe hozza a politikai gazdaságtannal és a filozófiával.

1980-tól rendszeresen vezetett speciálkollégiumot: Csernisevskij elméleti-politikai nézetei és az orosz forradalmi mozgalom a XIX. sz. második felében címmel.

A tudományos munkába már főiskolai hallgató korában bekapcsolódott. Érdeklődése ezen a téren is rendkívül széles körű. A Csernisevskij-kutatás mellett az orosz falusi földközösség kommunisztikus vonásaival, a nagy októberi szocialista forradalom elmélet-történeti előzményeivel foglalkozott. Érdekelte Lukács György munkássága, s nagy figyelmet fordított Lukács proletariátus-kép felfogására. Mint témafelelős, előkészítette a társadalmi, szociális és marxista gondolkodás története Lengyelországban és Magyarországon című kérdéskör-kutatását, amelyet a Krakói Pedagógiai Főiskola Társadalomtudományi Tanszékével közösen kezdtünk meg vizsgálni. Ezzel összefüggésben olyan témakörökkel foglalkozott, mint az átmeneti korszak problémája az idős Lukács politikai filozófiájában, továbbá a lukácsi ontológia szocializmus-képének vizsgálata. Tagja volt a szegedi Lukács-körnek, a Művelődési Minisztérium Marxizmus—Leninizmus Oktatási Főosztálya Elmélet-történeti Munkaközösségének, a Magyar Politikatudományi Társaságnak, s itt is nagy érdeklődést kiváltó előadásokat tartott.

Munkássága határainkon túl is ismertté vált. 1974-ben Kijevben, 1978-ban Uzsgorodon, majd 1983-ban Odesszában volt tanulmányúton, s ez év elején Drezdában vett részt egy nemzetközi konferencián, ahol előadással szerezte meg a doktori fokozatot. Most készült Krakóba, ismét egy nemzetközi szimpozionra, előadása azonban már nem hangzik el. Az oktató-nevelő, a tudományos munka mellett széles körű és hatékony társadalmi-közéleti tevékenységet is végzett. Főiskolánkon tagja az Edzett Ifjúságért Bizottságnak, illetve elnöke a Diákjóléti Bizottságnak. A pártszervezetben is sokoldalúan munkálkodott. Volt pártcsoportvezető, pártalapszervezeti vezetőségi tag, s mint ifjúsági felelős a főiskolai pártvezetőség tagja. Éveken keresztül elismeréssel emlegetik, ideológiai és szervező munkát végzett a főiskolai KISZ-bizottság politikai képzési csoportjának vezetőjeként. 1985 februárjától tagja a főiskolai pártbizottságnak, a pártbizottság mellett működő agitációs és propaganda bizottságnak, s itt is több jelentős feladat megoldásában vett részt.

Mint pártpropagandista gyakran tartott főiskolánkon, gyakorló iskoláinkban, a szerepelt. Most készült Krakóba, ismét egy nemzetközi szimpozionra, előadása azonban már nem hangzik el. Az oktató-nevelő, a tudományos munka mellett széles körű és hatékony társadalmi-közéleti tevékenységet is végzett. Főiskolánkon tagja az Edzett Ifjúságért Bizottságnak, illetve elnöke a Diákjóléti Bizottságnak. A pártszervezetben is sokoldalúan munkálkodott. Volt pártcsoportvezető, pártalapszervezeti vezetőségi tag, s mint ifjúsági felelős a főiskolai pártvezetőség tagja. Éveken keresztül elismeréssel emlegetik, ideológiai és szervező munkát végzett a főiskolai KISZ-bizottság politikai képzési csoportjának vezetőjeként. 1985 februárjától tagja a főiskolai pártbizottságnak, a pártbizottság mellett működő agitációs és propaganda bizottságnak, s itt is több jelentős feladat megoldásában vett részt.

Mint pártpropagandista gyakran tartott főiskolánkon, gyakorló iskoláinkban, a szerepelt. Most készült Krakóba, ismét egy nemzetközi szimpozionra, előadása azonban már nem hangzik el. Az oktató-nevelő, a tudományos munka mellett széles körű és hatékony társadalmi-közéleti tevékenységet is végzett. Főiskolánkon tagja az Edzett Ifjúságért Bizottságnak, illetve elnöke a Diákjóléti Bizottságnak. A pártszervezetben is sokoldalúan munkálkodott. Volt pártcsoportvezető, pártalapszervezeti vezetőségi tag, s mint ifjúsági felelős a főiskolai pártvezetőség tagja. Éveken keresztül elismeréssel emlegetik, ideológiai és szervező munkát végzett a főiskolai KISZ-bizottság politikai képzési csoportjának vezetőjeként. 1985 februárjától tagja a főiskolai pártbizottságnak, a pártbizottság mellett működő agitációs és propaganda bizottságnak, s itt is több jelentős feladat megoldásában vett részt.

Mint pártpropagandista gyakran tartott főiskolánkon, gyakorló iskoláinkban, a szerepelt. Most készült Krakóba, ismét egy nemzetközi szimpozionra, előadása azonban már nem hangzik el. Az oktató-nevelő, a tudományos munka mellett széles körű és hatékony társadalmi-közéleti tevékenységet is végzett. Főiskolánkon tagja az Edzett Ifjúságért Bizottságnak, illetve elnöke a Diákjóléti Bizottságnak. A pártszervezetben is sokoldalúan munkálkodott. Volt pártcsoportvezető, pártalapszervezeti vezetőségi tag, s mint ifjúsági felelős a főiskolai pártvezetőség tagja. Éveken keresztül elismeréssel emlegetik, ideológiai és szervező munkát végzett a főiskolai KISZ-bizottság politikai képzési csoportjának vezetőjeként. 1985 februárjától tagja a főiskolai pártbizottságnak, a pártbizottság mellett működő agitációs és propaganda bizottságnak, s itt is több jelentős feladat megoldásában vett részt.

KISZ-szervezetben, Szeged különböző üremeiben, intézményeiben, a Hazafias Népfőnt körzeti bizottságaiban előadásokat aktuális elméleti, gyakorlati-politikai kérdésekről. Munkásságát 1980-ban Miniszteri Dicsérettel, 1986-ban Kiváló Propagandista oklevéllel ismerték el.

Dr. Rákai István mint ember, a főiskolai közösségnek ismert, színes egyénisége volt. Munkatársaihoz közvetlen, őszinte, baráti, elvtársi kapcsolat fűzte. A feladatok végrehajtásában nagy aktivitással és igényesen vett részt. Felkészültsége, tehetsége, széles körű általános és szakmai műveltsége, emberi tartalma elismerést váltott ki mindazokból, akikkel kapcsolatba került.

Egy magasívű ígéretes, eredményes életút végén állunk meg a búcsúzás pillanatában. Fáj nekünk ez a végtiszességgel, amikor egy ifjú ember, családját szerető apa, munkatárs, elvtárs és barát ravatala előtt hajtjuk le fejünket.

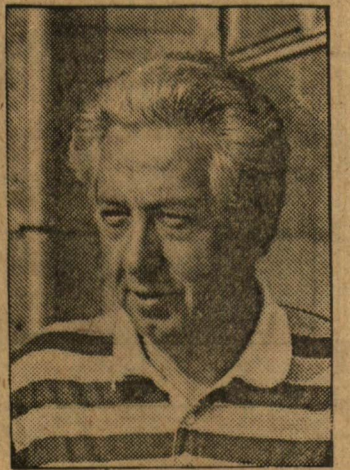
Rákai István kedves egyénisége azonban tovább él gyermekei mosolyában, munkatársai, elvtársai, barátai, diákjai emlékezetében, tudásával, alkotó szellemisége sugárzik tanulmányaiból.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola állami vezetése, pártbizottsága és párttagsága, a Kommunista Ifjúsági Szövetség, a szakszervezeti bizottság és a Marxizmus—Leninizmus Tanszék dolgozóinak képviselőtében búcsúnk tőled kedves Pistám, nyugodjál békében.

(Elhangzott 1986. október 17-én dr. Rákai István adjunktus temetésén.)

DR. FEHÉR ISTVÁN

1931. május 23-án született Szegeden. Alsóváros volt szülőhelye. Itt nevelte édesanyja nagy szeretettel. Édesapját 11 hónapos korában elvesztette. Az első világháborúból hozott betegségben halt meg fiatalon. Riesz Béla kiváló képességű gyermek volt. Édesanyja mindent elkövetett, hogy tanulhasson.

A Klauzál Gábor Gimnáziumban érettségizett. Az özvegy édesanyja, akinek egészségi állapota megromlott, nem tudta tovább taníttatni fiát. Béla a textilművekbe ment el dolgozni. Itt figyeltek fel kiváló képességeire és az üzem tanulni küldte. Így került a Szegedi Állami Pedagógiai Főiskolára, ahol orosz nyelv és irodalom, majd magyar nyelv és irodalom szakon kitüntetéses általános iskolai tanári oklevelet szerzett. Főiskolás korában demonstrátorként is tevékenykedett.

1953-tól 1957-ig a JATE Marxizmus Tanszékén egyetemi tanársegédként dolgozott.

1957-től 1963-ig a neves Újszegedi Tanítóképzőben tanított. Ennek megszüntetésével került a főiskolára. Közben folyamatosan tanult. 1966-ban „summa cum laude” eredménnyel pszichológiából egyetemi doktorátust szerzett. Éveken át — egészen haláláig — tanított az egyetemen a Pszichológia Tanszéken. Pedagógiai szakpszichológusi oklevéllel is rendelkezett.

Melegsívű ember, példás édesapja és tanár volt. Belső tartalma átsugárzott környezetére. Nem szerepelt a sok beszédben. Cselekvő ember volt. Ahol csak tudott, segí-

tett. Segítőkészsége határtalan volt. A hallgatók az egyetemen és főiskolán egyaránt nagyon szerették. Magas szintű előadásait, szellemes megjegyzéseit mindenki nagy érdeklődéssel hallgatta.

1975-től 1978-ig főigazgató helyettesként is működött. Tudományos tevékenységét igazolja az a tény is, hogy 1984-ben a neveléstudomány kandidátusa lett. Mint főiskolai tanár a Neveléstudományi Tanszéken dolgozott. Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el. 1953-tól széles körű társadalmi tevékenysége volt. Fiatal korától kezdve önzetlen közösségi munkás volt. Alapító tagja a Módszertani Közlemények c. folyóiratnak.

1986. október 22-én is az egyetemre készült előadást tartani, de már nem érkezett meg. Szeretettel sugárzó beteg szíve már nem bírta tovább.

Kegyelettel emlékezünk Rá! Szellemi örökségét, tanítását, emberszeretetét kívánjuk átadni a fiataloknak.

A Végrehajtó Bizottság előtt:

A főiskolai KISZ-szervezet programja

Az MSZMP Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Bizottságának Végrehajtó Bizottsága október 22-én vitatta meg az intézményi KISZ-szervezetnek a KISZ XI. kongresszusa határozata alapján kialakított programját. A vitán megjelent Illés Tóth István, a városi pártbizottság munkatársa, Csányi Zoltán, a városi KISZ-bizottság titkára, Kozma József, a KISZ Csongrád Megyei Bizottsága mellett működő Egyetemi és Főiskolai Rétegtanács elnöke, valamint a 21 tagú főiskolai KISZ-bizottság 14 tagja.

Az írásos beszámoló

emlékeztet arra a kongresszusi határozatra, mely a felsőoktatási KISZ legfőbb feladatának a politikai szervezetté válást jelöli meg. A főiskolai KISZ ezen keresztül kívánja segíteni a közéletben aktívan résztvevő szocialista pedagógusok, értelmiség kialakítását. Mindezek alapján a következőket határozta a kongresszus: Több szerveződési lehetőséget kell teremteni a hallgatók számára, a KISZ kiemelt helyét politikai jellege biztosítja; jobb szervezeti formákra van szükség; kezdeményezni és támogatni kell az intézményi demokratizmus fejlesztését.

Az intézményi KISZ-szervezetben 41 hallgatói és egy OD-alapszervezet működik, ezek 7 csúcsban tömörülnek. A hallgatói szervezetség valamivel több, mint kétharmados, ám a valóban aktív KISZ-tagok száma nem több az összes 20—30%-ánál. „A szervezeti fegyelem mára olyan szintre csökkent, amely nem teszi lehetővé a színvonalas munkavégzést.” — írja a beszámoló.

Az intézményi KISZ-szervezet feladatairól, tevékeny-

segének fő irányáról a következőket olvashatjuk: alapvető feladat a szervezeti program kiadása; az oktatási törvény és rendeleteinek feldolgozása, ismertetése, a hallgatói képviselői rendszer átalakítása; a közösen elfogadott programnak minden szinten történő propagálása; a nyilvánosság demokratikus működtetése és az információcsere biztosítása; nagyobb szervezeti fegyelem létrehozása; öntevékeny csoportok kialakulásának elősegítése; a színvonalas tanulmányi, tudományos, művészeti vagy társadalmi tevékenységet folytató hallgatók ösztönző megbecsülése.

A KISZ számára a politikai vezetés — fölismerve a korszerű követelményeket — új helyet jelölt ki. A cél, a KISZ politikai szerepének erősödése csak az öntevékeny csoportok működésével párhuzamosan valósulhat meg. A feladatok minél magasabb szintű megvalósításában komoly segítséget nyújthat az oktató-dolgozó alapszervezet, mely a jobb hallgató-oktató viszony kialakításáért is sokat tehet.

A beszámoló szóbeli kiegészítését követte

a kérdések sora

Mivel nem állt rendelkezésre adat arra vonatkozóan, mennyi tagja van az elsősorú kiegészítő a főiskolai KISZ-szervezetnek, felvetődött: mikor zárult le a jelenlegi határidő? Azután: a jelenlegi légüres térben kíván-e politizálni a KISZ; a tanárok milyen mértékben szólhatnak bele az ifjúsági szervezet munkájába? Ennyire ráérnénk, hogy a KISZ-kongresszus után egy esztendővel lesz csak a főiskolai ifjúsági programot elfogadni hivatott küldöttgyűlés? Nem

patópálcodás ez? Hogyan lehet a politikai jeleget erősíteni, amikor bizonyos munkaformák visszaszorulnak? A jobb szervezeti formák vágya milyen gyakorlati tettek sarkallja a KISZ-vezetést? Milyen lesz a párt és az ifjúsági szervezet jövőbeni kapcsolata? A szervezeti fegyelem dolgában elmarasztalható vezetők mi alapján kapták (kapják) meg a bizalmat? Netán gazdálkodó szerv kíván lenni a KISZ? Melyek konkrétan azok az öntevékeny csoportok, amelyekre alapozni lehet a jövő mozgalmi aktivitását?

A szervezeti fegyelem

kérdései kerültek előtérbe a KISZ-titkár, Farkasinszky Sándor válaszában és a kétórás vitában is. A hiányos statisztika a rossz tagdíjbefizetési fegyelem miatt jöhető létre, s ha már a legalapvetőbb és leghatékonyabb kérdésben ilyen módon van kiszolgáltatva a vezetés a tagságnak, akkor a mélyebb és összetettebb problémák is érthető módon vetnek föl súlyos gondokat. Mindez, persze, nem jelenti azt, hogy a KISZ-bizottság minden tekintetben kiválóly nyújt, ám a tagok felegyelmentlensége áttételesen, láncolatszerűen halad fölfelé — mondta a kérdések egyik felére válaszolva Farkasinszky Sándor. Majd hozzátette: a szabadidős tevékenységet nem az alapszervezetekre, hanem az öntevékeny csoportokra kívánják alapozni. A KISZ politikai irányítása nem az operativitásában, hanem a tevékenységek elvi támogatásában nyilvánul meg. A politikai befolyás közvetett érvényesülésének szinterei lehetnek — és rendkívül sok — a különböző

klubok, alkotókörök, diákkörök és szakkollégiumok.

Az elmondottakhoz tartalmilag is szorosan illeszkedik Zsiga Attila OD KISZ-titkárnak a véleménye: az érdekegyetem egyértelműen politikai feladat. Korom István, mint gyakorló üttörővezető, azt húzta alá, hogy a főiskolára kerülő ifjúság vezetőket már az első év elején aktivizálni kell, hogy ne vesszenek el az üttörőmozgalom számára.

Rigó János arra hívta föl a figyelmet, hogy az erkölcsi nevelés kérdéseivel is foglalkoznia kellene az ifjúsági szövetség intézményi vezetőinek: az egymás iránti felelősséget gyakoroltatni kell! Csányi Zoltán azt hangsúlyozta, a KISZ programjából is tükröződni kellene, hogy egy politikai szervezetnek a társadalom előtt muszáj járnia, ha konstruktív akar lenni. Ez különösen nehéz ebben az átmeneti időben, ezért is van szükség fokozottan a pártvezetés és az ifjúság szoros kapcsolatára.

Zárszában Tóth Károly — az ülés levezető elnöke — értékelte a KISZ-bizottság írásos programját és a vitát. Elmondta, hogy a program, mint stratégiai terv, nem teljes, de alapjaiban helyes gondolatokat tükröz. A vita is rámutatott arra, hogy pontos felelősségi viszonyok kialakításával, gyorsabb munkatempóval és a határidők észszerű kialakításával a főiskola ifjúságát jól szolgálhatja az intézményi KISZ-szervezet.

D. I.

TDK-előzetes

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola — évtizedes hagyományai szerint — novemberben, egészen pontosan 27-én ez évben is megrendezi a helyi tudományos diákköri konferenciát. Mint dr. Kóbor Jenő, a TDK-tanács elnöke elmondta, a főiskolán rendszeresen, évről évre megtartják a fontos rendezvényt.

A hallgatók több szekcióban mutatnak be felfedezhető értékes dolgozatokat: a pedagógia, közművelődés; a pszichológia; a marxizmus; a történelem; a magyar és az orosz irodalom és nyelvészet; a biológia, a földrajz, matematika, technika, fizika, valamint a testnevelés és sport különböző témaköreiből.

Nemesacsi írásos, de képzőművészeti, ének-zenei stb. jellegű műveket is készítenek a hallgatók éppúgy, mint tavaly, mikor is — ha már itt tartunk — összesen és pontosan 112 pályamunkát értékeltek a zsűri. Bizonyára az, idén sem lesz kevesebb a pályaművek száma. Dr. Kóbor Jenő kérdéseire — melyek a legeredményesebb szekciók? — azt válaszolta: ha a várható dolgozatszámot tekintjük mércének, által-

ban a humán szaktárgyak területén születik a legtöbb jó pályamunka; s ezekből igen sok az országos konferencián is jól megállja a helyét. A természettudományi szakok néminemű lemaradásának oka bizonyára az — tette hozzá a TDK-tanács elnöke —, hogy a tárgyi-objektív feltételek sajnálatos módon nem elégségesek. A tudományos kísérletek egyébként igen sok időt igényelnek, s megfelelő műveltséget kívánnak. Ha ez utóbbi tényezőzt mintegy figyelmen kívül hagyjuk, a hallgatók hétféle kísérletezési igény megteremtése is javítana a helyzeten.

A konferenciára a hagyományok szerint meghívták a szegedi felsőoktatási intézmények, az összes hazai tanárképző főiskolák, a bajai tanítóképző, a kecskeméti és szarvasi övönöképző; ezen kívül a nyitrai, krakkói, valamint a potsdami pedagógiai főiskolák képviselőit.

A konferencia napja egyébként oktatás nélküli munkanap lesz a főiskola keretein belül; nem órai, hanem szekció-előadásokat láthatgatnak a hallgatók.

F. Cs.

Vendégek Delegáció a főiskolán Odesszában

Október 18-23 között a rusz Angel Kancev Műszaki Főiskola tizenöt fős küldöttsége járt Szegeden, a főiskolán. A KISZ vendégei — 11 férfi kosárlabdázó és 4 kísérőtanár — megismerkedtek a JGYTF életével és városunk nevezetességeivel. A kosárasok két barátságos mérkőzést játszottak, bepillantást nyertek a testnevelési tanszék munkájába. A küldöttséget fogadta Halász Tibor főiskolai főigazgatóhelyettes is.

A JATE delegációja — dr. Csákány Béla rektor vezetésével — október 2—7. között Odesszába látogatott. Az ottani egyetem életével ismerkedtek meg a küldöttség tagjai, s arra is lehetőség nyílt, hogy a két felsőoktatási intézmény vezetői személyes ismerettséget kössenek. A JATE rektora és az odesszai testvéregyetem vezetői két évre szóló együttműködési munkaprogramot írtak alá.